

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO
URAD RS ZA INTELEKTUALNO LASTNINO

Številka: 007-9/2009-60 (111)

Datum: 19.05.2010

Vaša številka: 092-96/2010/1

Urad Vlade za komuniciranje
Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 634: Ukinitvev davka SAZASu na strojno opremo in nosilce
- odgovor

Spoštovani,

predlog za »ukinitvev davka SAZAS-u na strojno opremo in nosilce« se po svoji vsebini nanaša na pravično nadomestilo za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki pripada avtorju in imetnikom sorodnih pravic.

Na podlagi 37. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07, 68/08; v nadaljevanju ZASP) ima avtor oziroma imetnik sorodnih pravic pravico do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela, ki se izvrši pod pogoji privatne in druge lastne uporabe iz 50. člena ZASP. Uporaba avtorskega dela je načeloma dovoljena le z dovoljenjem avtorja in plačilom nadomestila, reproduciranje avtorskega dela pa je pod pogoji privatne in druge lastne uporabe prosto (tj. ni potrebno pridobiti dovoljenja avtorja), ZASP pa avtorju v zameno priznava pravico do posebnega pravičnega nadomestila. Gre za omejitev pravice reproduciranja, ki jo predvideva že 5. člen Direktive 2001/29/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 22. 5. 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (v nadaljevanju: Direktiva 2001/29/ES). Le-ta omogoča omejitev pravice reproduciranja v primeru privatne in druge lastne uporabe ob pogoju, da imetnik pravice prejme pravično nadomestilo, ne določa pa, na kakšen način naj bo nadomestilo urejeno.

Na podlagi ZASP se nadomestilo za tonsko in vizualno snemanje plačuje pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za tonsko in vizualno snemanje in pri prvi prodaji ali uvozu novih praznih nosilcev zvoka ali slike, nadomestilo za fotokopiranje pa pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za fotokopiranje in od fotokopij, narejenih za prodajo, in sicer mesečno glede na njihovo verjetno število.

Zavezanci za plačilo nadomestila so proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Proizvajalci niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih izvažajo. Solidarno so zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

Nadomestilo pripada skupno vsem upravičencem in se med njih deli v skladu s prvim in drugim odstavkom 154. člena ZASP. Višino nadomestila določa Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/06).

Pri nadomestilu za privatno in drugo lastno reproduciranje torej ne gre za davek, kot izhaja iz predloga, temveč za avtorsko nadomestilo, ki avtorju in imetnikom sorodnih pravic (izvajalcem, proizvajalcem fonogramov, filmskim producentom in založnikom) pripada zato, ker ZASP omogoča omejitev oziroma poseg v njihove izključne pravice, saj se lahko pod določenimi pogoji varovana dela reproducirajo brez njihovega dovoljenja.

Nadomestilo se nanaša na privatno in drugo lastno reproduciranje, ki se izvrši praviloma v zasebni sferi, zaradi česar ni mogoče spremljati dejanskega reproduciranja oziroma ni mogoče ugotoviti, kdo, kaj in v koliko izvodih je reproduciral varovano delo. Ker je nadzor nad dejansko uporabo varovanih del nemogoč, se je zakonodajalec odločil za pavšalno nadomestilo, ki se plačuje za vsako napravo oz. nosilec, ki omogoča reproduciranje varovanih del. Z vidika posameznika je lahko pavšalno določeno nadomestilo dojeta kot nepravilno, zlasti če posameznik nikoli ne reproducira varovanih del, vendar pa, kot že rečeno, dejansko spremljanje reproduciranja v zasebni sferi zaradi ohranitve zasebnosti ni mogoče, je pa na ta način imetnikom pravic vsaj delno povrnjena škoda, ki jim je povzročena zaradi dovoljenega privatnega reproduciranja, ki je vedno bolj razširjeno.

Poudariti je potrebno, da je nadomestilo namenjeno imetnikom pravic zaradi izpada prihodka, ki ga povzroča dovoljeno privatno in drugo lastno reproduciranje, in ne povrnitvi škode, nastale imetniku pravice s piratskimi kopijami. Vprašanje nezakonitega reproduciranja, zlasti piratstva, je povsem ločeno od vprašanja dovoljenega privatnega reproduciranja po ZASP. Vsako reproduciranje zunaj obsega dovoljenega reproduciranja po ZASP pomeni kršitev pravic imetnikov, ki jo lahko ti preganjajo s civilnimi, kazenskimi in drugimi sredstvi.

Predlog tudi napačno navaja, da se nadomestilo plačuje SAZAS-u, saj so, kot že rečeno, upravičenci do nadomestila avtorji, izvajalci, proizvajalci fonogramov, filmski producenti in založniki. Nadomestilo pobira kolektivna organizacija, ki ima za to dovoljenja urada. Za pobiranje nadomestila za privatno in drugo lastno reproduciranje, razen za fotokopiranje, je do 31. 12. 2009 imel dovoljenje Zavod IPF, trenutno pa ni kolektivne organizacije, ki bi bila upravičena do pobiranja tega nadomestila. Nadomestilo za fotokopiranje pobira SAZOR GIZ, ki ima dovoljenje tudi za upravljanje pravice reproduciranja preko dovoljenega obsega privatnega in drugega lastnega reproduciranja (npr. 4 kopije). Vsa zbrana nadomestila nato kolektivna organizacija, ki ima dovoljenje za pobiranje nadomestila, razdeli v skladu z ZASP med kolektivne organizacije, ki zastopajo posamezne upravičence (SAZAS, Zavod IPF, ZAMP in SAZOR GIZ), te pa potem po svojih internih pravilih nadomestilo razdelijo med posamezne upravičence, tudi v tujino.

Nadomestilo prav tako ne ovira tehnološkega razvoja, saj ga poznajo vse države članice EU in ne le Slovenija, pri čemer pa se ureditev nadomestila med posameznimi državami članicami razlikuje glede same višine nadomestila in glede naprav oziroma nosilcev, za katere se nadomestilo plačuje.

Urad RS za intelektualno lastnino ugotavlja, da predlog ni utemeljen in ni primeren za nadaljnjo obravnavo, saj ZASP to področje ureja v skladu z Evropskimi predpisi in bi ukinitvev spornega

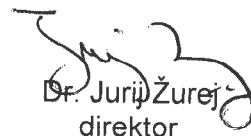
nadomestila pomenila kršitev zakonodaje EU, ki omogoča omejitev pravice reproduciranja v primeru privatne in druge lastne uporabe le ob pogoju, da imetnik pravice prejme pravično nadomestilo.

Lepo pozdravljeni,

Pripravila:

Tina Truden
svetovalka III

Dr. Jurij Žurej
direktor

Vročiti:

- naslovníku na naslov: gp.ukom@gov.si
- arhiv, tu